

2.7.2017

לכבוד,
זאב אלקין
השר להגנת הסביבה
רח' יד חרוצים 3,
ת.ד. 34199 ירושלים 95464

בדוא"ל: sar@sviva.gov.il

הנדון: נקיטת הצעדים המתחייבים

בעקבות דליפת שפכים חומציים לנחל אשלים ממפעל רותם אמפרט

מכובדי,

1. כידוע, ביום שישי 30/6/17 אירע אירוע חמור של דליפת שפכים חומציים מבריכה מס' 3 המשמשת לאגירת מי גבס חומציים הנוצרים בתהליכי ייצור הפוספטים במפעל של חברת רותם אמפרט, חברת בת של חברת כי"ל.
2. אירוע הדליפה, עליו דווח בהרחבה בכלי התקשורת, הביא לזרימה עוצמתית של מי שפכים חומציים בהיקף של עשרות אלפי מטרים מעוקבים (על פי הערכה של המשרד להגנת הסביבה) במורד שמורת הטבע של נחל אשלים ולזיהום של כ-20 ק"מ מאורך הנחל.
3. אנו סמוכים ובטוחים כי המשרד להגנת הסביבה ינקוט בכל אמצעי האכיפה העומדים לרשותו לשם שיקום הנחל והענשת האחראים לזיהום, ועם זאת, אנו מוצאים לנכון לדרוש כי במקרה זה המשרד להגנת הסביבה לא יסתפק בהליכים הרגילים לטיפול בארוע הנקודתי, אלא ינקוט אמצעים ממשיים בכדי להבטיח שהבעיה הכוללת של הזיהום שמקורו מפעלי רותם אמפרט - תיפתר.
4. הסיבה לחשיבות היתרה שאדם טבע ודין מייחסת לטיפול כולל בבעיית הזיהום כאמור, היא שלא מדובר באירוע זיהום ראשון, או שני, שלו אחראית חברת רותם אמפרט, אלא בבעיה המתמשכת מזה שנים. ואפרט:

4.1 זיהום עין צין ועין עקרבים: כידוע לאנשי משרדך, כבר מעל לשלושה עשורים, סובלות שמורות הטבע של עין צין ועין עקרבים מזיהום אשר מאופיין על ידי עלייה חדה במליחות המים וריכוזי מזהמים נוספים במעיינות. כמו כן, ספיקות המים במעיינות עלתה באופן ניכר. כל זה יחד שינה באופן דראסטי את המערכת האקולוגית של המקום. בנוסף, בשל הזיהום, מטיילים מוזהרים מפני כניסה למים בנאות מדבר אלו. בימים אלה מתנהלת בבית המשפט המחוזי עתירת חופש מידע

4.2 שהגישה אדם טבע ודין, וליבתה היא דרישה לקבל מהמשרד להגנת הסביבה מסמכים בנוגע לקשר בין תשטיפים ממפעל רותם אמפרט באתר צין, לזיהום מי המעיינות עין צין ועין עקרבים. מסמכים שהועברו לידי אדם טבע ודין עד כה הוכיחו בוודאות כי אכן תשטיפי המפעל הם מקור הזיהום במעיינות. על אף זאת, עד כה לא ראינו את המשרד להגנת הסביבה נוקט הליכי אכיפה התואמים את חומרת הממצאים ושייביאו להפסקת הזיהום.

4.3 זיהום עין בוקק: כבר למעלה מעשרים שנה, אנו עדים לזיהום של מי התהום במדבר יהודה שמקורו בדליפות מבריכות במפעלים במישור רותם. הזיהום חדר לקידוחי מים של חברת מקורות כמו גם למי עין בוקק. רמת המליחות במעיין עלתה במאות אחוזים. על אף נזק חמור זה, ועל אף הסכם שנחתם בתוקף בין הדין למים, טרם נעשה דבר לשיקום המי התהום מהזיהום או לשיקום עין בוקק. לאחרונה, על מנת לתת מענה למקור מים לבעלי החיים באזור, הוקמה מערכת מים מלאכותית מקבילה לנחל בוקק הניזונה ממים מותפלים.

5. תקדימים אלו מלמדים כי אין מדובר בתקלה חד פעמית, אלא בדפוס פעולה בעייתי, על סף העברייני, מצד קברניטי חברת רותם אמפרט, אשר באופן עקבי מבכרים את רווחי החברה על פני עמידה בחובות שמטיל החוק הישראלי לשם הגנה על הסביבה.

6. לאור האמור לעיל, אנו סבורים כי בכדי למנוע הישנות חוזרת של אירועי הזיהום, ולאור חומרת הארוע האחרון, יש להפעיל את מלוא סמכויות המשרד להגנת הסביבה (וזאת לצד הסמכויות לתיקון המעוות המוקנות לרשות המים למניעת זיהום מים), ובפרט את הסמכויות המוקנות לו לפי סעיף 7 לחוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968, ולהורות על הוספה מיידית של תנאים ברישיון העסק של חברת רותם אמפרט, אשר יורו באופן שאינו משתמע לשני פנים כי לא תתאפשר פעילות של מערך המאגרים והטיפול בתשטיפים של המפעלים עד שלא יובטח שנקטו כל הצעדים האפשריים למניעת דליפות שפכים ותשטיפים מהמפעלים, תוך שימוש באמצעי הטכנולוגיה המתקדמים ביותר (BAT), אף אם משמעות התנאים היא סגירה זמנית של המפעלים. הדרך לבצע זאת היא באמצעות בדיקה הנדסית של גורם מומחה חיצוני, אשר יקבע מה נדרש לעשות כדי להפעיל את "המערך הרטוב" של המפעלים באופן שאינו מאפשר דליפות או שפיכות אל הסביבה, וביצוע הנדרש על ידי המפעלים כתנאי לחזרה לפעילות המערכות.

7. עוד אבקש להדגיש, כי מהודעה לבורסה שמסרה היום חברת האם של רותם אמפרט, חברת כ"ל, עולה כי המשרד להגנת הסביבה הורה על הפסקת השימוש בבריכת 1-3, וכי חברת כ"ל הגישה בקשה לאישור לשימוש זמני בבריכה נוספת, בריכה 4, וזאת תוך שבדיקת נסיבות הדליפה עדיין מצויות תחת בירור ומבלי, ככל שידוע לנו, שאמצעים ממשיים למניעת דליפות נוספות ננקטו. על כן, אנחנו מתנגדים בחריפות למתן היתר לחברת רותם

8. אמפרט לעשות שימוש זמני בבריכה נוספת כלשהי, ודורשים כאמור לעצור את כל פעילות המאגרים והטיפול האחר בנוזלים הנעשה על ידי המפעלים עד תום בדיקתם כנדרש, בשלב הראשון, ועד לעמידה בתנאים המבוקשים לעיל, בשלב השני.
9. בנוסף, לאור הסכנה המוכחת הנמשכת מפעילות מפעלי רותם אמפרט, מצד אחד, ולאור החיוניות הנמוכה של תוצריהם למשך הישראלי, מצד שני, אבקשך להתייצב בראש המתנגדים לכל הרחבה נוספת של שטחי הכריה והפעילות שלהם, בין אם בשדה בריר ליד ערד או בשטחים הטבעיים הגובלים בשטחי המפעלים הקיימים או בכל מקום אחר. פוטנציאל הנזק של מפעלים אלו מומש דיו במשך העשורים האחרונים, ואין כל סיבה לאפשר להגדילו כעת.

בכבוד רב,

עמית ברכה, עו"ד.

מנכ"ל

אדם טבע ודין